

GLAS GORENJSKE

Izbojevale so si enakopravnost

Tudi letos bomo praznovali 8. marec - praznik borbenih žena. Dolga leta je trajala borba žena za priznanje njihove enakopravnosti. Naša žena je pričela s tem bojem že zdavnaj pred drugo svetovno vojno, sodelovala je v številnih štrajkih proti takratnim izkoriščevalcem delavskega razreda, ki so zlasti zapostavljali ženo. Pravi boj za enakopravnost pa je začel v ljudski revoluciji, kjer so naše žene postale prave junakinje. Nič koliko je ostalo dokumentov dobe, ki pripovedujejo o brezmejni požrtvovalnosti naših žena v boju s njihovimi žrtvami in o njihovih junastvih, s katerimi so dale žene zgodovini poseben pečat.

Kot rdeča nit pa se delo naprednih žena vleče tudi vsa povojna leta. Pri obnovi, pri gradnji novih objektov naše industrije, pri ustvarjanju materialnih dobrin in ne nazadnje tudi kot važen činitelj v družbenem upravljanju. Povsod najdemo naše žene, ki so si enakopravnost končno le priborile.

Ob tej priliki pa ne smemo prezreti dejstva, da je tudi pri nas še nekaj okostenelih in namaznjaških predsodkov, ki ženi nečesto priznati tistih pravice, ki so si jih z dolgoletno borbo priborile. Tudi žene same se še niso dovolj uveljavile v našem javnem življenju. Se vse premalo je žena v naših organih družbenega upravljanja in v organih ljudske oblasti. Vse preveč je primerov, da so prišle naše žene v te organe na umetniški način in s takimi slabostmi, ki jih moralaj prej ali slej prenehati. Pričeti bomo morali že upoštevati prav v vseh vejah družbenega življenja in določanja pri nas. Vse to je odraz premajhne politične delavnosti med ženami in nejasnega pojmovanja njene družbene vloge.

O tem naj bi spregovorile žene ob svojem borbenem prazniku, vsi tisti pa, ki jim še vedno delajo krivico, pa naj bi o tem za 8. marec dobro premislili.

S SEJE OLO V RADOVLJICI

3.000 m³ lesa za gradnjo stanovanjskih hiš

Radovljica, 4. marca. Danes sta zasedala v dvorani Ljudskega odbora mestne občine v Radovljici oba zbora Okrajnega ljudskega odbora Radovljica. Razen sklepanja o imenovanju

Pomagajmo poplavljenecem

Naši javnosti je znana nesreča, ki je doletela prebivalstvo Srbije. Velika Morava je podrla nasipe in preplavila polja in vase. Tako je veliko številu ljudi ostalo brez strehe in obleke. Škoda je ogromna in jo bo le težko popraviti. Širom po naši domovini je v teku akcija za pomoč poplavljenecem v Srbiji. Glavni odbor Rdečega križa Slovenije je poslal vsem okrajnim in mestnim odborom RK poziv, da organizirajo čimprejšnje zbiranje prispevkov za pomoč poplavljenecem in na ta način skušajo omiliti nesrečo, ki je zagnala bratsko republiko Srbijo.

Okrajni odbor RK v Kranju se sodelovanjem OO SZDL že pričel s nabiranjem prispevkov za pomoč poplavljenecem v naših podjetjih, ustanovah, trgovinah, kmečkih zadrugah itd. Po vsej Sloveniji je zbiranje prispevkov našlelo na veliko razumevanje in pripravi smo, da bodo tudi naša podjetja na Gorenjskem razumela težko nesrečo v Srbiji in prisločila s prispevkovi na pomoč.

Tarifnega pravilnika ne moremo sestaviti

z ozkimi, osebnimi merili

S posvetovanja v tržiški Bombažni predilnici in tkalnici

V našem listu smo že dovolj na široko pisali o novih tarifnih pravilnikih, o plačnem sistemu itd. Vprašanja, ki so se nujno morala pojaviti, smo obravnavali načelno, prav tako pa smo objavljali izkušnje posameznih delovnih kolektivov, ki so si svoje tarife pravilnik sestavili ali pa je njih delo tik pred zaključkom. Kljub temu pa je v naših podjetjih še vedno polno nejasnosti, ponekod tudi nerazumevanja, tako da delovni kolektivi tavajo v začaranem krogu in ne najdejo izhoda. Marsikje pa so pričeli izdelovati nove tarifne pravilnike brez zadostne priprave in posledica tega je bila huda kri med člani kolektiva.

Tak primer se je pripetil tudi v Bombažni predilnici in tkalnici v Trzinu. Komisija, ki je sestavljala tarifni pravilnik je gledala le na posamezne tarifne postavke, preko njih pa ni videla. Zaradi tega tudi ni znala delovnemu kolektivu pojasnjevati namena novega plačnega sistema. Razumljivo je, da je to povzročilo negotovanje med delavci, ki niso vedeli za kaj gre.

Zaradi tega je bilo v sredo popoldne v BPT posvetovanje odgovornih funkcionarjev OLO Kranj in tovarne. V uvodu je predsednik OO SZDL za Go-

renjsko tov. Zlatnar razložil funkcijonarjem podjetja namen novih tarifnih pravilnikov in cilij, ki ga zasleduje nov plačni sistem. Iz njegovih besed povzemamo nekaj nevezanih misli:

Nova plačna politika je nastala kot plod treznega preudarka in je nujno potrebna, če želimo zvišati proizvodnjo ter bolje organizirati delovni proces. Prav zaradi tega ni mogoče pri tem prav nič barantati. Drži, da po vojni na ta način plač še nismo delili. Sedaj način je nekaj novega in podoba je, da smo bili nanj vse premalo pripravljeni. Sistem plač smo doslej reševali z uredbami, zategadelj nas je morda nova tarifna politika res presenetila. Danes sestavljajo tarifne pravilnike podjetja samostojno in le od njih je odvisno, kako bodo sestavljeni. Čim boljša bo priprava tem boljše bodo. Ob tem delu pa je prav tako treba enkrat dokončno razčistiti odnos delavca do dela. Temu v pomoč pa bodo novi tarifni pravilniki.

Vse tisto, kar na delavca pri delu pozitivno vpliva, moramo stimulirati z dinarjem. Nujno pa je, da pri tem poudarimo, da prav nobenega dinarja ne bomo izdali zastoj. Ljudje bodo lahko zaslužili več, vendar bodo morali svoje sile ki jih vloga-

je v delo, bolj osredotočiti. Norme pa bodo najbolj pravično merilo za nagrajevanje. Novi tarifni pravilniki pustijo vsakomur odprta vrata, da s povečano storilnostjo dvigne svojo plačo.

Največ razburjanja je bilo zaradi razponov med plačami. Če želimo našo proizvodnjo dvigniti, je nujno, da poskrbimo za boljše organizacijo dela, ki ji doslej nismo posvečali ravno preveč pozornosti. Za to organizacijo je nujno treba odgovorne ljudi stimulirati in to nov plačni sistem tudi predvideva. Danes je naša največja rezerva v organizaciji dela in za to moramo zanjo poskrbeti. To od nas zahteva napredek proizvodnje. »Urvnilovsko« gibanje nima prav nič skupnega z naprednimi stremeljenji, še manj pa s socialističnimi. Po novem tarifnem pravilniku v BPT nihče ne bo imel manjše plače, naloga komisije pa je, da vsa delovna mesta pravično ocenijo in jih stimulira.

In končno še odgovor na vprašanje, zakaj je potrebna posebna komisija, ki na OLO vskaže tarifne pravilnike. Komisija je potrebna zato, ker je nujno, da v sorodnih ali enakih podjetjih te pravilnike vskladi, da ni prevelikih razlik med posameznimi enakimi delovnimi mesti itd. Če tega ne

bi bilo, bi se prav lahko zgodilo, da bi nekdo v Kranju imel večjo (ali manjšo) plačo kot v Trzinu. To pa bi bilo nepravično.

Nepoznavanje novih elementov tarifnih pravilnikov in neobjektivno razčlenjevanje problemov sta povzročila negotovanje v BPT, temu pa je seveda kumovalo tudi ozko, osebno stališče posameznih uslužbenec tovarne. To so na posvetovanju v Trzinu uvideli tudi funkcionari podjetja.

—šv

7a vsebine

- ODGOVARJAMO!
- Posarje, kamen spotike
- OCENA: SLABO
- Časti se spreminjajo
- Vzgojni pomenki
- POT. PRESERNOVEGA GLEDALIŠČA
- Obiskal sem Janeza Poldo
- KRIK IZ NOCI

Majhna udeležba na sejah delavskega sveta

Z občnega zbora sindikalne podružnice v „Iskri“

Pretekli teden je bila v dvorani tovarne »Iskra« redna letna konferenca sindikalne organizacije, kateri je prisostvovala 188 delegatov. Konferenci so prisostvovali tudi Vinko Hafner, predsednik LOMO Kranj, Martin Košir, sekretar ZK kranjske komune, Jaka Kvas, član KO ZSS in drugi.

Če na kratko povzamemo nekaj misli iz poročil in razprave lahko trdimo, da je sindikalna organizacija tov. »Iskra« v preteklem letu uspešno reševala razna gospodarska, kulturna in druga vprašanja ter probleme razvoja delavskega samoupravljanja.

Prav gotovo ima tudi sindikalna organizacija precejšen del zaslug pri proizvodnih uspehih, ki so iz leta v leto večji. Lanskoletni družbeni plan so prekoračili za 9%. Vrednost proizvodnje na enega delavca pa so povečali od 1.030.616 din v letu 1952 na 1.421.053 v lanskem letu. Razen tega je omembe vredno tudi uveljavljanje »Iskrinih« proizvodov na domačem in tujih tržiščih, o čemer smo že pisali. Dobra kvaliteta

njih proizvodov pa je porok za še večje trgovske uspehe. Letošnji družbeni plan niso dosti povečali, ker je izdelani osnovni lanskoletnih zmogljivosti strojev. Žal stroji niso več v najboljšem stanju in jih je precej že zasluzilo pokoj.

Delavski svet se je skupaj z upravnim odborom trudil, da bi bili gospodarski uspehi čim večji in da bi prišlo delavsko upravljanje v podjetju vendarle na zeleno vejo. Toda, kot so tovarniši na razpravi poudarjali, se delavsko upravljanje v tovarni še ni razvilo do take mere kot bi bilo zaželeno. To potrjuje tudi udeležba na sejah delavskega sveta, katerih se je v preteklem letu udeleževalo povprečno le 60% članov.

V letošnjem letu pa so največ pozornosti posvetili razpravi o novem plačnem sistemu. O novih načelih sistema nagrajevanja, ki ga bomo letos uveljavili, je kolektivno še marsikaj nejasno. Kaže, da sindikalna organizacija in ostali organi v podjetju včasih le preveč popuste ter se tako dogaja, da vsak sebi kroji »socialistična načela«, premalo pa jasnjeno je bisto problema, ki je zastonj na čimvečji delovni storilnosti.

Lahko trdimo, da so na občnem zboru temeljito obdelali tovarniške probleme tako, da bo imel novozvoljeni odbor dosti dela, če bo hotel vskladiti vse smela iskati trgovina pri tem proizvedu čezmerno zaslužek!

J. P.

Zakaj tako?

S 1. januarjem letošnjega leta, je bil z zvezo Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o prometnem davku (Ur. list FLRJ, št. 55/54 - Ur. list FLRJ št. 4/55), odpravljen 10% prometni davek na čokolado. Vendar žal te letošnje olajšave, namenjene v prvi vrsti potrošnikom, v trgovini ni čutili.

Odpraviti bi morali že enkrat zmotno mišljenje, da je čokolada luksuzni prehranbeni proizvod. Če je dobra, je zdrava celo zelo koristna; zato ne bi smela iskati trgovina pri tem proizvedu čezmerno zaslužek!

Seznam nagrad še vedno ni zaključen

Naše uredništvo še vedno nadaljuje z zbiranjem nagrad za naše naročnike, ki bodo sodelovali v velikem nagradnem žrebanju. Seveda je pogoj za udeležbo - kot smo že v prejšnjih številkih objavili - plačana naročnina za letošnje leto.

Končen seznam nagrad bomo objavili v eni izmed naslednjih števil, zato bralec opozarjamo, da redno zasledujejo naša sporočila o nagradah in o velikem nagradnem žrebanju. Za danes zaradi pomanjkanja prostora objavljamo samo te nagrade: trgovsko podjetje »Preskrba« v Trzinu je darovalo za naše naročnike tri metre volnene blaga za žensko obleko, tovarna usnja »Runo« iz Trzica usnje za usnen moški povračnik, soboslikar in pleskar Alojz Jaklič iz Stražišča pri Kranju, Smarjetna gora 9 pa je obljubil, da bo srečnemu izžrebancu prepleskal sobo.

Toliko o nagradah za danes. Cenjene naročnike opozarjamo, da je nepreklicno zadnji rok za vplačilo naročnin 7. marec, ker drugače uprava našega lista nikakor ne bo zmogla pravočasno sestaviti imenika naročnikov s vplačilom naročnino za žrebanje. Torej pohižite s vplačilom, same želite nekaj dni imate čas!

PRED BORBENIM PRAZNIKOM NAŠIH ŽENA

Delo žena je tiho, a bogato

Žene bodo morale bolj poseči v družbeno življenje

Zanimalo nas je, kako delajo naše žene, s kakšnimi skrbmi in vprašanji se bavijo in kakšno je njihovo sodelovanje v javnem življenju. Obrnilo smo se na predstavnice Društva žena v Kranju, ki so nam povedale mnogo zanimivih stvari. Naše žene, ki so zaposlene,

imajo toliko drobnega dela tudi doma, da je zelo težko njihovo sodelovanje tudi v javnosti. Čas jim malokdaj dopušča, da bi se tudi v družbenem življenju uveljavile. Razen rednega dela morajo skrbeti tudi za gospodinjstvo, ker marsikatera nima dovolj sredstev, da bi se hranila v restavraciji, to pa še toliko manj, če so poročene in imajo družino. Društvo je razpisalo o teh problemih in posebnih anketo po največjih kranjskih podjetjih, ki je zajela okoli 6000 ljudi, ugotovilo, da se le komaj polovica teh ljudi hrani doma. Izredno visok odstotek teh ljudi pa se hrani priločno, ali pa si sami kuhajo. Društvo žena je prišlo do zaključka, da je treba tem ljudem preskrbeti zadostno in poceni prehrano. To pa zlasti sedaj, ko socialnih problemov ne bomo reševali s tarifnimi pravilniki. Društvo žena je poslalo vsem podjetjem v Kranju poziv, da naj ponovno ustanovijo delavske menze, ki naj bi oskrbele delovne ljudi s prehrano. Predlog o ustanovitvi teh menz so žene poslane tudi

kranjski občini, kjer so našle polno razumevanja in bodo menze v nekaj tednih pričele z delom.

Društvo žena je na pobudo svojih članic ustanovilo v Kranju Gospodinjki biro z namenom, da bi razbremenilo naše delovne žene pri njihovem vsakdanjem domačem delu. Biro je dobro zastavil, vendar je vprašanje, če si vse žene lahko privoščijo njegovo pomoč. Ustanova, kot je Gospodinjki biro, bi morala biti subvencionirana, ker le na ta način bo lahko posredovanje pomoči našim delovnim ženam lahko uspešno. Da potrdimo svoje mnenje, naj povemo, da naše žene v proizvodnji, pa naj delajo podnevi ali ponoči, marsikdaj nimajo denarja, da bi si privoščile pomoč v gospodinjstvu. Te pomoči so v prvi vrsti deležne žene, ki jim to dopuščajta finančna sredstva, pa celo tiste, ki niso v delovnem razmerju. Če bomo hoteli, da bo biro res nudilo pomoč tudi tistim ženam, ki je zaradi materialnega položaja ne morejo sprejeti, potem bomo morali najti nek izhod, da bodo uslug tako poceni, da se jih bo lahko poslužila prav vsaka delovna žena. Na ta način bomo naše žene občutno razbremenili in tedaj bomo od njih tudi toliko laže pričakovali sodelovanja in udejstvovanja v javnem življenju.

Posebno skrb bo društvo žena posvetilo tudi širšemu izobraževanju delovnih žena. Z različnimi predavanji, ki bodo v okviru društva, bodo predavatelj skrbeli za kulturni dvig žena. Društvo je že navezalo stike tudi s ostalimi organizacijami, zlasti z Društvom prijateljcev mladih in Svobodami, kjer bodo žene naše široko področje za svoje družbeno življenje. Seveda pa bo nujno potrebno, da naše žene kot rečeno, razbremenimo drobnega domačega dela in jim na ta način damo prilike, da zažive tudi v javnem življenju.

Razmah proizvodnje

V začetku leta smo v našem listu že poročali, da je Kovinsko in elektromehanično podjetje »KEM« iz Lesc, izdelalo prototip avtomata za izdelanje plina - uporabnega skoraj v vseh industrijskih panogah. Eden teh avtomatov že uspešno deluje v Železarni na Jesenicah.

Ze februarja pa je podjetje pripravilo vse potrebno za serijsko izdelavo 72 avtomatov - regulatorjev, katere je naročila Cinkarna v Celju. Da bi sklenili dokončno pogodbo, morajo predložiti Cinkarni še vsa ustrezajoča tehnično dokumentacija, ki bo te dni izgotovljena.

Poudariti moramo, da se les ne bo več oddajal graditeljem na panju, temveč ga bo odbralo gozdno gospodarstvo iz rednih sečišč, na osnovi specifikacij. Po skupni seji sta bili še ločeni seji Okrajnega zbora in Zbora proizvajalcev. Oba zbora sta posvetila največjo pozornost sklepanju o povečanju, oziroma znižanju ravnih tarifnih postavk v tarifnih pravilnikih.

OCENA: Slabo

Zgodbe iz kranjskih mesnic in trgovin - Potrošniki, glejte na tehtnico - Kdor hoče poceni kupiti noj prej obiše čimveč trgovin

Večkrat so se že v našem uredništvu oglasili nezadovoljni potrošniki in tožili, da nekateri mesarji, pa tudi mnogi špeceristi slabo tehtajo blago, ki ga prodajajo. Zahtevali so, da objavimo to in ono kritiko, a ker so bili dokazi največkrat pomajnkjivi, pa tudi zato, ker stojimo na načelu, da se zaradi omega primera ni treba takoj razburjati in ga posploševati — se pritožbe romale v koš. Zadnje čase pa smo le prišli do spoznanja, da se razmere nikakor ne bodo same od sebe izboljšale. Organizirali smo ekipo treh potrošnikov, ki je obiskala več kranjskih mesnic in trgovin. Nakupljeno blago smo potem v uredništvu pred komisijo (neprižadetih ljudi iz javnosti, nakupovalcev in članov uredništva) stehali in o rezultatih sestavili zapisnik.

Ugotovitve so nas presenetile. Nočemo jih napihovati, ne z namigi kogar koli napadati, menimo pa, da so močno sredstvo v boju za dvig trgovske morale in da bodo dobro služile izboljšanju poslovanja v naših prodajalnah.

REZULTATI

Najprej naj v skopih besedah opišemo pot ekipe nakupovalcev od mesnice do mesnice, od špecerije do špecerije, — v takim vrstnem redu, kot jo je šla omenjena ekipa. Zaenkrat bomo nanizali le gola dejstva — in sicer količino zahtevanega in količino dobljenega (in po komisiji stehane) blaga. Pri pomniti pa moramo, da je komisija tehtala meso s papirjem, dočim ga mesarji tehtajo brez papirja (in ga šele po tehtanju zavijejo). Torej je bilo tehtanje komisije še predboro.

1. V mesnici na Zlatem polju (Obloki) so nakupovalci kupili 20 dkg salame (v resnici dobili 19 dkg), 50 dkg govejega mesa (dobili 49 dkg) in 20 dkg teletine (dobili 19 dkg).

2. V poslovalnici Mestne klavnice št. 10, kjer je poslovovalkinja Franciška Sumi, so zahtevali najprej 20 dkg govedine (dobili 19 dkg), potem 20 dkg teletine (dobili 17,5 dkg) in nazadnje še za 60 din dobili 24,5 dkg govedine.

3. V poslovalnici št. 7, kjer je poslovovalca Stane Jezeršek, so plačali 63 din za 28 dkg govedine, namesto 20 dkg teletine so dobili le 19 dkg.

4. V poslovalnici št. 2 (poslovovalca tov. Osterman) so na zahtevanih 20 dkg dobili res 20 dkg mesa (pravijo, da menda zato, ker se je malo pred njimi nek potrošnik razburjal, ker so ga »mislili ogoljufati«).

5. Za spremembo so nakupovalci odšli še v mesnico Kmetijske zadrage Naklo (v Kotu), kjer so pri plačanih 50 dkg govedine in pri 20 dkg teletine obakrat dobili za dobra dekagrama premalo.

6. V trgovini »Pri Stari pošti« je ekipa kupila 10 dkg salame (dobila slabih 9 dkg), za zahtevanih 25 dkg orehovih jedrc (ki jih prodajajo za očiščene, a so neočiščeni) so dobili 24 dkg. Le zahtevanih 20 dkg rozin je bilo točno stehanih.

7. Tudi v špeceriji »Zlato polje« je bila teža plačanih in dobljenih rozin ter riža enaka, rozin je bilo celo 0,5 dkg več. (Edini, ki se je za 3 dinarje zmotil v svojo škodo!)

8. V trgovini »Koloniale« so plačali za pomarančo, ki je tehtala 25 dkg kar 50 dinarjev (kg stane 190 din).

RAZMERJE KOSTI IN MESA

Komisija, ki je tehtala nakupljeno meso, pa ni ugotavljala samo teže mesa, ampak je strogo natančnostjo določala tudi razmerje kosti in mesa. Pri odgovornih tovariših v upravi Mestne klavnice smo se informirali in izvedeli, da je nekakšno pravilo, oziroma predpis, da mora biti razmerje mesa in kosti 75 : 25, maksimum 70 : 30.

Kako kranjski mesarji to pravilo v praksi izvajajo naj pokazajo naslednji primeri. V poštev jemljemo samo teletče meso, ki — poudarjamo! — so ga nakupovalci kupili izrecno za bečenje.

1. V poslovalnici št. 7 (Jezeršek) je bilo mesa 12 dkg — kosti 7 dkg. — Torej razmerje 63 : 37.

2. Poslovalnica »Zlato polje« — razmerje 63 : 37.

3. Poslovalnica št. 10 (Sumi)

mesa 10,5 dkg — kosti 7 dkg — razmerje 60 : 40.

Menimo, da je vsak komentar odveč, poudarimo le to, da je poslovovalkinja Franciška Sumi dala pri 17,5 dkg teletine za pečenje 40% kosti!!!!

GLEJTE NA TEHTNICO!

Iz doslej navedenega lahko vidimo, da je potrošnik, ki ni izredno pazljiv (za mesarjeve pojme že kar »siten«) tako ali drugače ogoljufan, izjeme so silno redke (ki pa zopet »potrjujejo pravilo« — kakor pravimo!).

Morda bo kdo dejal, saj tu ne gre za mnogo — morda za dekagram, dva, tri... Seveda, odvisno je od tega, kdo in kako gledal!

Naredimo preproste račune: Franciška Sumi je dala namesto 20 dkg teletine le 17,5 — razlika 2,5 dkg. Če razširimo razmerje na kg je razlika že 12,5 dkg. Da ne bomo vzeli najvišje ugotovitve, vzemimo okroglo 10 dkg difference pri kg, izraženo v denarju je to 25 dinarjev. Ker prodaja F. Sumi tedensko 300 kg teletine (po izjavi uprave Mestne klavnice), za sluzi lahko na ta način na mesec 30.000 din.

Se en primer. Pri F. Sumi so nakupovalci za 60 dinarjev dobili 24,5 dkg govedine, to se pravi 1,5 dkg premalo — ali pri kg najmanj 5 dkg. Če vselej tako prodaja, potem lahko zaslužijo poslovovalkinja Sumi (ki prodaja na teden 1000 kg govedine), najmanj 46.000 din na mesec.

Poudariti pa moramo, da tu še ni všteti dobiček, ki ga mesarica dobi s prodajo kosti, računanih kot meso!!! Tudi če vzamemo »slajši« primer, dobimo zanimive rezultate. N. pr.: v poslovalnici št. 7 (Jezeršek) so nakupovalci pri zahtevanih 30 dkg govedine in pri 20 dkg teletine dobili obakrat dkg premalo.

Preprost račun: pri kg teletine 5 dkg premalo, zato lahko na ta način »zaslužijo« najmanj 4.000 din. (Ker prodaja tedensko 100 kg teletine.)

»GOSPA, ALI JE LAHKO ZA 60 DINARJEV?«

Mnogokrat se s takim vprašanjem obrnejo na vas mesarji, češ: »Zasekalo se mi je!« Vi, priprani in v mesarjevo poštenost, plačate in odnesete meso...

Toda ti slučajni so najboljšje prilike, da vas »upilijo«. Poglejmo: v poslovalnici št. 10 je prvi nakupovalec zahteval 20 dkg teletine. Prodajalka se je »zasekalo« in rekla je, da ga je za 60 din.

»Ne, naj ga bo točno 20 dkg!« je odgovoril nakupovalec. Prodajalka malce ogorčena odreže deček proč, vrže na tehtnico in zavije. Toda nakupovalec je dobil to pot samo

17,5 dkg, čeprav jih je plačal 20 dkg!!!!

Ko je prišel drugi nakupovalec na vrsto, se je mesarici seveda zopet »zasekalo«.

»Ali je lahko za 60 din?«

»Lahko!« je odgovoril ta nakupovalec. Vzel je meso, plačal 60 din, pri kontrolnem tehtanju pa se je ugotovilo, da ga je bilo le 24,5 dkg.

Tudi v poslovalnici št. 7 je nek nakupovalec dobil za 63 din le 26 dkg.

Potrošniki, iz zgornjega vidite, da ni treba gledati samo na tehtnice, gledati na razmerje kosti in mesa, ampak da je treba znati ob enem tudi izredno hitro računati, če se mesarju »zaseka«.

KAJ PA ŠPECERIJE?

Tu je poštenost pri prodajanju za spoznanje večja, kar je razvidno že iz zgoraj omenjenih rezultatov. Seveda ne povsod in

ne pri vseh artiklih, saj je recimo dal nakupovalec v trgovini »Koloniale« za 25 dkg težko pomarančo 50 din namesto 47,5 dinarjev.

Poglavje zase so rozin! Ne toliko, ker jih skoraj nikjer pošteno ne tehtajo, pač pa zato, ker imajo tako različno ceno. Poglejmo: v trgovini »Zlato polje« so po 600 din kg, pri »Izbiri« po 570, »Pri Stari pošti« 370, v »Delikatessi« 520 in v »Koloniale« 570. Torej nihajo cene od 370 do 600 dinarjev za kg.

Glede na kвалiteto smo ugotovili, da so najslabši pri »Izbiri« (kjer so po 570 din) in ne »Pri Stari pošti«, kjer so za 200 din cenejši! Dalje smo ugotovili (seveda ne strokovno analizirali), da so rozini pri »Izbiri« zelo verjetno že nekoliko pokvarjeni, saj imajo nemogoč

Od polnoči do polnoči...

Tako bi lahko imenovali dvo-dnevni izlet v Crikvenico, ki ga za 1. in 2. maj z vso vnamo za naše delovne kolektive pripravljata loški »Transturisti«. Podjetje si je namreč poleg prevažanja tovora in potnikov na rednih progah (Kranj, Ljubljana, Zelenik, Ziri, loški kolodvor) zadalo hvalevredno nalogo, da bo posebno v tem predelu skrbelo za turistični razvoj. Ponovno smo že pisali, da ima loški predel idealne pogoje za razvoj letnega in zimskega turizma in da bo Loka časa postala izrazita prehodna točka za zvezo s Primorsko, pa tudi z Bohinjem. Vendar skrbni loški »Transturisti« tudi za prijeten oddih naših delovnih ljudi, od marljivih članov kmetijskih zadrug, ki jim je lani pripravil vrsto zanimivih in prijetnih ekskurzij — pa do prosvetnih delavcev. Ti zlepa ne bodo pozabili prijetnih uric ob koncu lanskega šolskega leta, ko je okraj Kranj oskrbel za vse svoje prosvetne delavce nadvse lepe ekskurzije. Portorož, Pohorje, Vršič, Kumrovec, pa Kovečje in Bela Krajina... »Transturisti« je vse te naloge, ki niso ravno lahke, nadvse zadovoljivo rešil in je nedvomno želja vseh prosvetnih delavcev, da bi take poučne ekskurzije organizirali vsako leto!

Letos pripravljata loški »Transturisti« ekskurzijo na dunajski

prloku (po nafti). Koristno bi bilo, da bi trgovska inspekcija malo bolj analizirala ta slučaj, zanima pa naj se tudi, kaj določa tako »astronomsko« veliko razliko v cenah!

ZAKLJUČEK

Naj bo naštevnanje dovolj — saj bo dovolj tudi razburjanja! Mestni klavnici pa predlagamo, naj prepreči poslovovalkinji Franciški Sumi, da bi se nadalje sekala in prodajala meso in si neupravičeno ustvarjala dobičke na račun potrošnikov! Poveča pa naj tudi kontrolo nad ostalimi svojimi poslovalnicami, oziroma poslovovalji.

Morda bi bilo zelo koristno, če bi razne ženske organizacije in ustanove z enakimi akcijami kot je bila ta naša, ščitile interese gospodinj in kupecev. Seveda pa mora pri dvižu poslovne morale prispevati levji delež trgovinska inspekcija.

Ta sestavek objavljamo v globokem prepričanju, da utira pot poštenemu socialističnemu poslovanju, zato naj prizadeti ne gledajo v njem osebnega napada.

Ze zdavnaj so minuli časi, ko je kmetu zadostovala štiriletna osnovna šola. Kmetijska znanost je tako obsejna, tako bogata dragocenih odkritij, da bi kmetu pri njegovem delu prinašala velike koristi, če bi vse to vedel. Za naše gospodarstvo so škodljivi nazori, da je kmetijstvo panoga, ki jo kdorsibodi pozna in lahko o njej govori. Napredni kmeti bi morali znati vsekakor več, kot kvalificiran delavec in zato bo morala država kaj kmalu uvesti obvezno nadaljevalno šolstvo. Sedaj rešujemo položaj s kmetijskimi tečajji po zadrugah in dvomesesnim tečajem za mladince na Kmetijski šoli v Poljčah.

Lani smo posvetili največjo

PLZ v tovarni obutve »Peko«

Pripadniki sanitetne in kemične službe za Protiletalsko zaščitno iz tovarne obutve »Peko« v Trzinu so v začetku februarja spet z uspehom zaključili svoje tečaje. Od 60 tečajnikov so vsi razen dveh zadovoljivo položili izpizte. Za tolikšen uspeh imajo največ zaslug vsi predavatelji, ki so v svoje delo vložili veliko truda.

velesejem (15., 16. in 17. marca), v začetku junija na Grossglockner, žirovska gimnazijska mladina bi si rada ogledala Korosko, zlasti Celovec, Vrbsko jezero in Gosposvetsko polje, kmetijske zadrage se že zanimajo za izlete in ekskurzije tudi letos. Res je, naš delovni človek zasluži, da si ogleda lepote in znamenitosti svoje domovine!

Naši napori mu niso mar!

Nagovarjal je delavce naj delajo počasneje

Konec januarja so imeli delavci lesno industrijskega podjetja iz Češnjice občni zbor svoje sindikalne podružnice. Na tem zboru so med drugimi izvolili za sindikalnega odbornika tudi Jakoba Demšarja, mizarjskega mojstra iz ročne delavnice.

V razpravi na občnem zboru so med drugimi pomembnimi vprašanji tudi temeljito obravnavali nov plačni sistem, ki je jasno nakazal dvig življenjskega standarda le na osnovi povečane delovne storilnosti. Med pripravami, za izdelavo tarifnega pravilnika in pravilnika o normah, smo lahko ugotovili, da je večina tako članov sindikata in odbornikov, kakor tudi organov delavskega samouprav

Zmanjšane možnosti

Vsi državljani smo se lansko leto ob imobilizaciji čezmernih dobičkov, katere so ostvarila naša podjetja in gospodarske organizacije, od začetka tudi, na koncu pa enodušno obsojali in obsodili lanske letošnje težnje podjetij za doseganjem dobičkov, ki so neposredno škodovali potrošniku s povzročeno zmedo in negotovostjo na našem notranjem tržišču. Zvezni gospodarski organi so bili zato primorani ukrepati na tak način, spričo nastalega položaja.

Ze takrat smo se tudi vsi strinjali, da je treba v prihodnje take neuravnovešenosti odpraviti, oziroma preprečiti podjetjem taka neodgovorna dejanja in postopke ter na nek način zavarovati potrošnike. Takrat nam sicer še ni bilo jasno, kako bomo to napravili; vprašanje je bilo, kako bomo to napravili; kako bomo oživeli našo željo oz. ji dali ustrezno obliko in ji tudi zagotovili učinkovito dejstvo.

Odgovorni gospodarski organi kranjskega in tudi radovljiskega okraja, so predvideli v instrumentih letošnjih, zenkrat očenih okrajnih družbenih planov tudi tako gibalno, ki bo po predvidevanjih preprečilo še nadaljnje take in podobne gospodarske anomalije.

Vsako podjetje, oziroma vsaka gospodarska organizacija, planira istočasno s količinsko tudi dejansko realizacijo ostvaren proizvodnje; v zvezi s tem planira tudi določeno vsoto dobička. Pripeti se, da neko podjetje, bodisi zaradi prenikkega

planiranja stopnje dobička, bodisi zaradi povečanja prodajnih cen (kar je najlažje), ali pa dejansko zaradi izrednega opravičljivega trenutnega položaja na tržišču, prekorači planirano stopnjo dobička. Če je ta prekoračitev v zadnjem primeru, ekonomsko utemeljena, ne moremo pač dotičnemu podjetju to šteti v zlo. Zal pa so taki primeri v normalnih gospodarskih prilikah, zelo redki.

V okrajnih družbenih planih je predvideno, da bo Okrajni ljudski odbor odvzel podjetju polovico tiste vsote dobička, ki bi ga podjetje ostvarilo nad planirano kvoto. Na prvi pogled sicer ne izgleda, da je to resnično učinkovit ukrep. Toda če poudarimo, da so stopnje planiranih dobičkov v posameznih podjetjih do dobra analizirane in prerešane s strani gospodarskih organov ter da nekatera podjetja ne bodo mogla svojo planiranega dobička v letošnjem letu niti ostvariti, spričo visokih zadolžitvev iz republiškega družbenega plana, ki je sestavljen na osnovi lanske letošnje realizacije, smo lahko prepričani, da bo predvideni ukrep resnično učinkovit. Verjetno je, in to se lahko kaj rado pripeti, da bo tu in tam tudi kakšna izjema.

Potrošniki pričakujejo od omenjenega ukrepa, ki je začel reševati položaj našega potrošnika, vsaj delno stabilizacijo našega tržišča. Prav gotovo pa s tem še niso izčrpane vse možnosti ureditve naše ekonomike. I. AUSEC

P. J.

Eden ali dva grosista?

Z novo Uredbo o delitvi dohodka gospodarskih organizacij, so se znašla predvsem manjša groslistična podjetja v dokaj težavnem položaju, ker člen 72. omenjene uredbe, prepoveduje promet med večjimi in manjšimi grosisti — se pravi, prepoveduje verižno trgovino.

Zakaj so bolj prizadeti ravno manjši grosisti? Spričo svojih finančnih zmogljivosti lahko namreč naročajo pri proizvajalcih le manjše količine blaga. Za tega delj tudi niso deležni superrabata, ki ga daje prodajalec pri nabavi večje količine blaga.

V Kranju sta dve grosistični podjetji, ki trgujeta z živili: »Preskrba« in »Zivila«. Pred-

vsem prvo podjetje je novo nastali položaj zelo prizadel in toži, da odslej ne bo več moglo uspešno poslovati. Delovni kolektiv »Preskrba« je zato izrazil željo po priključitvi, oziroma spojitvi s podjetjem »Zivila«, medtem ko bo kolektiv podjetja »Zivila« razpravljaj o tem te dni.

Zelo verjetno je, da bo »Preskrba« nekoliko težje poslovala v novih pogojih. Vendar bi kazalo, da bi podjetje vendarle skušalo še nadalje poslovati. Tej želji je prid govori ne le večja konkurenca, ki koristi potrošnikom, temveč tudi preskrba naših podeželskih trgovin, ki jih eno samo podjetje ne bo moglo založiti z blagom. A.

Obiskal sem Janeza Poldo

S sodišča

Samo zato sem se odpeljal v Mojstrano, da bi zastavil našemu, še vedno najboljšemu skakalcu, nekaj vprašanj o njegovih letošnjih uspehih na tekmovalnih v inozemstvu in doma, pa se je moj tako lepo zamišljeni »intervju« izrodil v čisto navaden razgovor. Med potjo me je nekdo opozoril: »Pazi, Janez je muhast in ni vedno pri volji, da bi odgovarjal!« Ker sem takšno mnenje že večkrat slišal, sem v uspeh svojega obiska po-

dvomil, ko sem korakal po sneženi brozi proti novemu Janezovemu domu. A izkazalo se je, da je bil moj dvom nepotreben, ker Janez že ve, do koga je »muhast«. Ko sva se menila, se je v svoje pripovedovanje tako zaveroval, da je pozabil na svoj skoraj vedno šaljni ton razgovora.

»Dobro si se odrezal v inozemstvu. Pripravljal si nas, da si še vedno »stari« Janez. Kako pa ti? Si zadovoljen s svojim uspehom in kaj sodiš o njem?«, sem začel.

»Mislim, da sem za svoja leta dosegel primeren uspeh,« je odvrnil in takoj nato pristavil, da je bolj zdrav kot minula leta, da pa kljub temu ni več tako trden kakor bi moral biti. Bralcem naj povem, da je vsa zadnja leta skakal z rano na žledcu, ki se mu je zdaj k sreči zacelila in da si je pri gradnji svojega doma presekali kito na nogi, kar je nekaj časa občutno hromilo njegovo prožnost — najvažnejšo lastnost skakalca. »Tudi dela nimam več toliko kot prejšnja leta«, je nadaljeval in se pri tem pomembno ozrl po svojem prijetnem domu. »Veš, zadnja leta som poveslil vse svoje misli gradnji tegale »gnezda« in pisem utegnili misliti na skakanje.«

»O, potem pa lahko upamo, da nas boš še nekaj let predstavljal na domačih in tujih skakalnicah?«

»Nekaj let...« se je nasmehnil. »Skakal bom še letos in prav gotovo bom poskušal še prihodnje leto. Dokler bo šlo. Do kdaj, pa ne morem kar takole reči. Izkušnje imam dovolj in te bi lahko koristno uporabljali še vrsto let, vendar nisem več tisti, kakor sem bil nekoč. Večših me naporna potovanja od skakalnice do skakalnice niso prav nič utrudila in komaj sem

povej, kje si se ti naučil stila?« sem ga vprašal kar se da nepričakovano.

Mlačce je pomislil, se parkrat posmešnil, potem pa je ozivel in začel pripovedovati. Nič več mu nisem mogel blizu s svojimi vprašanji. V kuhinji je pričaral vzdusje skakalnice, parkrat je vstal in pokazal, kako se drži, kadar se spusti po zaletišču, na mizi, na prvi tretjini leta...

»Stila so me mnogi poskušali učiti,« je pripovedoval »toda tako, kakor skačem, sem se naučil sam. Razni trenerji so me poskušali naučiti, kako se je treba odgnati na mostu, pa mi ni in mi ni tako šlo. Čisto preprosto opazovanje prirode te lahko nauči več kot kdorkoli. Pogledi« je pokazal s počepom in zamahom rok, »takole so me učili odganjati se. Nisem se mogel privaditi. Ko skoči maček na miško nič ne krill s posameznimi udi svojega telesa in se nič ne zaganja. Pač pa se njegovo telo sproži kot struna, ko plane v skok. Vidiš, tudi skakalec mora biti prožen kot struna. Takole sem se jaz učil, vidiš!« Prav tako je podkrepil svoje jadrnanje, odskok in še mnoge elemente načina svojega skakanja. Jaz sem se v njegovo pripovedovanje tako vživel, da sem pozabil polniti svojo beležnico in sem ga tako zvesto poslušal, kot da se bom že jutri povzpel na skakalnico.

Ko je prijazna Janezova žena prišla na luč, med živahnim pripovedovanjem se je že stemnilo, sem komaj še enkrat uspel s svojo radovednostjo. »Kaj pa naraščaj? Kako sodiš? Bomo v prihodnjih letih dobili kaj novih »asov?«

»Veš, skakanje je za življenje precej nevaren šport in zahteva več telesnih in duševnih sposobnosti, kot nekateri ostali športi. Po mojem mnenju bi morali iskati talente po zakotnih vaseh, kjer jih je prav gotovo veliko. Pri nas, v naši vasi, lahko skoraj trdim, se bo tradicija nadaljevala in se nam obeta prav dober naraščaj. Menim pa, da naše mlade skakalce pri njihovih skokih premalo bodrimo. Na Finskem ni nič važna, na kakšni skakalnici

so tekme. Tudi če skačejo le na 30 metriški skakalnici, se zbere mnogo ljudi, ki dajejo skakalcem priznanje. Pri nas pa je na žalost drugače. Ljudi smo razvadili, da se jim mnogokraj zdi nepomembno vse, kar se godi na skakalnicah z manj kot 80 metriškimi dolžinami. Najraje bi gledali samo tekme na mamutski skakalnici. Mladini bi morali tudi na majhnih skakalnicah zaploskati in jim dati priznanje.«

Imel sem trden namen, da bi si ogledal še dragoceno zbirko Janezovih trofejev, bil pa sem že tako pozne, da tega nisem več utegnil.

»Včasih rata, včasih pa fra-ta«, je pojasnjeval Janez skrivnost svojih uspehov, ko sem bil že med vrati. Namesto mene pa je temu ugovarjal predsednik domačega društva za telesno vzgojo, ki je medtem prišel: »Beži, beži, Janez. Kolikokrat si pa padel v zadnjih letih? Kvečjemu trikrat. Kdor zna, temu po navadi — rata.«

F. ŽVAN

Na Jesenicah so tekmovali sankajci

Približno 140 sankajev se je v nedeljo udeležilo mednarodnih sankajskih tekem na Jesenicah, ki so bile prirejene v okviru III. zleta Gorenjskih smučarjev. Razen domačih tekmovalcev so se tekem udeležili tudi Avstrijci, ki so bili pri mladincih in pri članih najboljši. Od Jesenicčanov je bil pri mladincih najboljši Klemenc Dani, ki je bil tretji, pri članih pa je bil Srečo Jalen peti. Mihela Klinarjeva je bila prva med članicami pred Marico Pšenico.

NEUSPELA TATVINA NEVAREN KLJUČEM

Marjan Pajser, delavec v Zelezarni Jesenice je vzel lani v septembru izpred meh. delavnice Zelezarne tri medenineaste ležaje, težke 95 kg, vredne 38 tisoč 665 din ter jih skrll v travni poleg ograje z namenom, da jih ob ugodni priložnosti odnese domov in proda podjetju »Odpad«. Pri njegovem postu pa so ga zalotili organi nadzorne službe v Zelezarni. Pred dnevi se je zagovarjal pred okrajnim sodiščem, ki mu je za neuspeli podvig prisodilo dva meseca zopora.

»VESTNA« USLUŽBENKA

Marija Durič, blagajničarka v podjetju »Dom v Planici« je pošljala v drugi polovici leta 1954 dnevne iztržke na pošto po osebi, ki je bila zaradi kriminala že večkrat predkaznovana, ne da bi gotovino, kot je bila to njena dolžnost, sama oddala. Tudi 28. 8. 1954 je poslala na pošto znesek 17.000 dinarjev. Denar pa ni bil oddan na pošti v Ratečah in je bilo zaradi tega podjetje oškodovano. Okrajno sodišče jo je zaradi pre-majhnega čuta odgovornosti do službe in do družbenega pre-moženja obsodilo na en mesec zopora in povračilo zneska 17 tisoč dinarjev Domu v Planici.

ZKJ JE ŽALIL

Zaradi slabe vzgoje, ki jo je bil od leta 1942 do 1945 deležen v nemški vojski, ki ga je za njegove odlike dvakrat odliko-vala, je Rudolf Klukovič iz Kurinice JDZ na Jesenicah v pi-janosti večkrat žalil ZKJ in druge napredne organizacije, nato pa skušal svoje žalitve opravičiti z živčnostjo, kar pa mu sodniki niso verjeli ter so ga za žalivke, ki jih je izre-keł dne 5. dec. 1954 v gostilni Očepni na Hrušici, obsodili na 10 dni zopora, da se bo pozdravi-l na živčih.

Gorenjski pionir

O pasji in mačji službi

Pionirski leksikon

Višjim rodom. Lovila in morila jih je s tako hito, da jih je zjutraj na desetine ležalo vse križem po tleh. Tisti dan je bil za mačko in za psa velik praznik. Gospodar je bil nadvse vesel, ker mu je

pes pomagal uloviti tatu, mačka pa je pomorila toliko miši, kot se nikoli poprej. Zato je oba lepo pogostil. Pes in mačka pa sta tedaj sklenila, da nikdar več ne bosta zapustila službe, za katero sta se rodila.

Bojim se, da ne. Pa saj se tudi ničče tako ne umiva. Kadar se umivamo, drgnemo roko ob roko. In zakaj? Da bi zdrgnili in odluščili umazanost.

Tako je tudi s perilom. Perice ne polagajo perilo samo v vodo, temveč ga perejo, žulijo z rokami in celo drgnejo s ščetkami.

Prati perilo pomeni drgniti in zmvitati z njega umazanost. Prav tako kakor drgnemo z radirko po papirju in brišemo napisano. Kadar je umazanost že izčiščena, vodi ni prav nič težko, da jo odnese.

12. Na vprašanje, katera knjiga je bila vam do zdaj najbolj všeč, sem prejel odgovore — vsebino iz teh knjig — katerih sem bil zelo vesel. Opazil po sem, da je večini pionirjev najbolj všeč zgodba o Martinu Krpanu.

Najboljšo vsebino pa mi je poslal prav o tej zgodbi Marjan Ogrin iz Cerklje, ki je tudi na ta tri vprašanja najboljšo odgovoril. Za nagrado bo dobil lepo in poučno knjigo Karla Čopka: Vrtičkarjevo leto. Prav gotovo pa vas vse zanima, kakšno je stanje po prvi tretjini našega tekmovanja. Še vedno vodi Virmik Peter, ki je dobil za svoje odgovore že 23 točk, pred Stular Cilko 21 točk, pred Stular Milanom in Kom 11. Cencelj Miklčan in Markič Tonetom 9, Kralj Fran- ciltom in Aco Krapičem z 8 točkami itd.

Vaš Kosobrin.

šport * šport * šport

Članstvo so več kot desetkrat pomnožili

Odbor TVD Partizan v Kamniku je letos z veliko večjim zadovoljstvom stopil na občnem zboru pred svoje člane kot lani. Preteklo zimo je le 30 telovad- cev obiskalo telovadnico. Čeprav so bili tako maloštevilni, so se kljub temu požrtvovalno pripravljali na proslavo 50-letnice ustanovitve in za to veliko prireditve pripravili tudi stadion. Uspeh ni izostal. Okrog 2000 nastopajočih je s svojo prireditvijo navdušilo nad 300 gledalcev. Takoj za tem so se vrste Partizana pomnožile in do danes je število telovadcev naraslo na 386 članov.

Tako je bilo lansko leto res prava prelomnica dela kamniškega Partizana. Zato je bil tudi zadnji občni zbor najuspešnejši. Predsednik društva in ostali so izrazili veliko željo, da bi v najkrajšem času pričeli z

gradnjo nove telovadnice, katero za uspešno delo pri tolikem članstvu nujno potrebujejo. Le-tišnje leto bo treba posvečati še večjo pozornost vadiateljske-mu kadru, katerega vrzel so z veseljem izpopolnje starejše čl-anice in jim gre tudi veliko pri-znanje za uspešno delo.

Po vseh poročilih in živahnem razpravljanju, zlasti za prihodnost, so člani ponovno izvolili dosedanj odbor s predsednikom Klavčičem na čelu.

GORENJSKI GASILEC

OBVESTILO:

Vsem prostovoljnim gasilskim društvom okraja Kranj in Jesenice sporočamo, da bo ustanovni občni zbor Okrajne gasilske zveze za Gorenjsko dne 13. marca 1955 ob 8. uri v zgor-nji dvorani Sindikalnega doma v Kranju.

Udeležba je za izvoljene dele-gate obvezna in sicer v paradni uniformi.

LIKVIDACIJA OKRAJNE GASILSKE ZVEZE KRANJ

Dne 27. februarja 1955 je bil na VI. rednem letnem zboru Okrajne gasilske zveze Kranj sprejet sklep, da se OGZ Kranj stavi v likvidacijo ter da vse nadaljnje posle do 31. marca 1955 ko se ustanovi Okrajna gasilska zveza za Gorenjsko, vodi likvidacijska komisija.

Pozivamo vse dolžnike (Gor-enja) vas in Kokra — članarina), da poravnajo svoje obveznosti do 10. t. m.

RAZDELITEV DRUŠTEV PO BRIGADAH IN SEKTORJIH
I. Občinska GZ Jesenice:
1. sektor: Jesenice I. — društva: Jesenice mesto, Hrušica, Planina pod Golico, Plavžički rovt; 2. sektor: Jesenice II. — društva: Zeleznikar, »Zelezar-na«, Koroška Bela, Blejska Do-brava; 3. sektor: Dovje — dru-

LOŠKI SMUČARJI SO TEKMOVALI

Smučarski klub Ločan je pre-teklo nedeljo izvedel svoj smu-čarski dan. Letošnja »muhasta« zima je preprečila, da udeležba zlasti na dopoldanskih tekih ni bila taka, kot druga leta. Popol-dne je bilo na Stenu tekmoval-nje v slalomu za pionirje in mladince ter v veleslalomu za čl-anne. Doseženi rezultati so bili kljub južnemu snegu in po-manjkljivemu treningu zadovolj-ljivi.

II. Ob. GZ Radovljica: brigada Radovljica:

1. sektor: Begunje — društva: Begunje, Podgora, Hlebce; 2. sektor: Radovljica — društva: Radovljica, Lesce — »Ve-riga«, Mošnje, Brezje, Ljubno; 3. sektor: Kropa — društva: Kropa, Otoče, Kamna gorica.

III. Ob. GZ Bled: brigada Bled:

1. sektor: Bled — društva: Bled, Ribno, Selo; 2. sektor: Milno — društva: Milno, Bohinjska Bela, Kupljenk; 3. sek-tor: Gorje — društva: Gorje, Rečica, Zasip, Podhom.

IV. Ob GZ Bohinjska Bistrica — brigada Bohinjska Bistrica:

1. sektor: Bohinjska Bistrica — društva: Bohinjska Bistrica, Zaga — Tomaža Godca, Nemški rovt, Nomenj, Gradišče; 2. sek-tor: Stara Fužina — društva: Stara Fužina, Studor, Savica; 3. sektor: Češnjica — društva Češnjica, Srednja vas.

Tako bo imela doseganja OGZ Radovljica 4 brigade s 14. sek-torji in 47 društv. Razporeditev enot za bivšo OGZ Kranj bomo objavili pri-hodnjic.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče Kranj
Cetrtek, 10. marca ob 18. uri: Red C in izven — Claude - A. Puget; »Dnevi naše sreče«.
Sobota, 12. marca ob 20. uri: Gostovanje v Cerkljah — Saroyan, Sartre: »Glejte, Amerikal« (za mladino neprimerno).
Nedelja, 13. marca ob 16. uri: Izven in za podeželje — Claude - Andre Puget; »Dnevi naše sreče«. V vlogi Marijane gostuje Iva Zupančičeva, članica MG Ljubljana.

MALI OGLASI

Poceni prodajni kotel za žganjkuho, izruvač za krompir, obračalnik, dvovprežne sani (smuke), gumivoz nosilnosti 3 t, elektromotor 2,5 KS 900 obratov — Musič, Podgorje 118, Kamnik.

Stanovanje in dobro hrano blizu železnice dam moškemu ali zakoncem brez otrok (lahko tudi upokojenec), za pomoč na kmetiji v prostem času. Pomoč na upravo lista.

Nagrado (10.000 din) dam tistemu, kdor mi preskrbi eno ali dvosobno stanovanje v okolici Kranja. Več po dogovoru. Ponudbe na naslov: Nadžar, Čirče 12, Kranj.

Gumo za gumivoz v dobrem stanju ugodno prodam. Ogled pri Jelenu, Kranj.

Prekljujem blok št. 25028, izdan v Komisiji trgovini v Kranju 12. I. 1955.

Prodajam skoraj novo omaro iz mehkega lesa, imitacija oreheve korenine — tudi na obroke. Naslov v upravi lista.

Zamenjam ali prodam merjašča težkega 60 kg zaradi sorodstva. Grašič, Strahin 60.

Prekljujem blok št. 24894 z dne 28. decembra 1954, izdan v Komisiji trgovini, Kranj.

Zamenjam opremljeno sobo v Kranju za prazno ali opremljeno v Radovljici.

Podpisani Arbez Valentin, cestar, Visočje 1, prekljujem vse, kar sem žaljivega govoril o Justinu Francu iz Palovč št. 3 in se mu zahvaljujem, ker je odstopil od tožbe.

V kino dvorani »Storžič« v Kranju sta bili najdeni dve denarnici z osebni legitimacijama na ime Kamenšek Julij in Erzar Jože. Dobi se pri hišniku Sindikalnega doma Kranj.

OBJAVI

Na Osnovni šoli v Kranju bo vpisovanje otrok, ki so bili rojeni leta 1948 in prijavljanje otrok, ki so bili rojeni 1. 1949 še v nedeljo, 6. marca 1955 od 8 do 17. ure.

Gre za zagotovitev potrebnih učilnic in za izvršitev sklepov zadnjih zborov volivcev, zato prosimo vse, ki doslej tega niso opravili, da pridejo prav gotovo.

Upraviteljstvo

V zadnjem času se opaža, da posamezni zasebniki, kakor tudi podjetja in ustanove samovoljno in brez predhodnega dovoljenja izkoriščajo javno do-

bro, predvsem s pridobivanjem proda in miške v strugi reke Save, kakor tud njenem glavnem pritoku Kokre.

Opozarjamo vse prizadete, da je za izkoriščanje prodišč potrebna predhodna odobritev Vodnogospodarske sekcije za gornjo Savo v Ljubljani. Kdor bi nadalje samovoljno izkoriščal rečna prodišča, bo prijavljen zaradi kaznovanja in odgovarja za škodo, ki nastane na obrežjih vsled nepravilnega odvzema materiala.

LOMO Kranj

OBVESTILO

Obveščamo vse smučarske klube na področju okrajve Kranj in Radovljica, da bomo pod ugodnimi pogoji odstopili del smučk in smučarske opreme za člane klubov.

Vsa obvestila dobe zainteresirani pri V. P. 7414 — Kranj.

RAZGLAS

V zvezi z 2. in 3. členom uredbe o uporabi zemljišč v gradbene namene (Uradni list LRS šte. 44-143/53) ter odloka LOMO Skofja Loka Uradni list LRS šte. 13-225/54 stavlja Ljudski odbor mestne občine Skofja Loka na vpogled

zazidalni načrt

zemljišč, predvidenih za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš v coni južno od Stare ceste in Zdravstvenega doma v Skofji Loki in Suhi.

Zazidalni načrt je možno pogledati vsak dan

od 1. III. do 31. III. 1955 med 7 in 8. uro

dopolodne v pisarni gradbene inšpekcije LOMO.

Strokovne pripombe proti osnutku načrta se sprejemajo do 15. IV. 1955.

LOMO Skofja Loka

Radio Ljubljana

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.05, 7., 19. in 20. uri. Oddaja »Zeleti ste — poslušajte« ob nedeljah ob 13.30 in vsak delavnik ob 16.30 uri. »Gospodinjski nasveti« vsak dan ob 7.30 uri. »Kmetijski nasveti« in »Kmetijska univerza« vsak delavnik ob 12. uri. »Pregled tiska« pa vsak dan ob 8.30 uri.

Nedelja, 6. marca: Ob 8.00 O sportu in športnikih. 9.00 Otroška predstava — Josip Ribičič: Palčki. 10.00 Družinski pogovori. 12.00 Pogovor s poslušalci. 15.30 »Po naši lepi deželi« — Zvone Kržišnik: Saleška dolina. 17.00 Prežihov Voranc: Ljubzen na odru. 21.00 Kulturna kronika.

Ponedeljek, 7. marca: Ob 11.15 Solska ura za višjo stopnjo — a) Teta Ana, b) Med predicami in tkalkami. 13.00 Nove knjige. 15.15 Igra kvartet Mojmira Seta. 15.30 Solska ura za nižjo stopnjo: Mamin veliki sin. 16.10 Utrinki iz literature — Iz slovenske ženske lirike. 20.00 Zunanje-politični feljton.

Torek, 8. marca: 11.15 Cicibanom — dober dan! — E. Kästner: Deček na potovanju. 12.00 20 minut z Veselimi godci. 15.30 Tečaj angleškega jezika — 121. lekcija. 16.10 Utrinki iz literature: Iz življenja in dela Zofke Kvedrove. 18.00 Kulturni pregled. 18.30 Sportni tečnik. 20.00 Tedenski notranje-politični pregled.

Sreda, 9. marca: 6.35 Pohorski fantje pojo in igrajo. 11.15 Solska ura za nižjo stopnjo. 11.45 Slovenske narodne pesmi. 13.15 »Za veselo popoldne«. Ob 14.00 Gledališče in filmi. 15.15 Harmoniko igra Marijan Kozmus. 15.30 Solska ura za višjo stopnjo. 16.10 Utrinki iz literature — Franc Srimpf: Strel v živo. 20.00 Claude Debussy: Pelleas in Mellisande, opera.

Cetrtek, 10. marca: 6.35 Dalmatinske in makedonske narodne pesmi. 12.10 Igra godba na

pihala ljubljanske garnizije. Ob 13.00 Ljudsko-prosvetni obzornik. 15.30 Tečaj francoskega jezika — 25. lekcija. 16.10 Utrinki iz literature — Mika Waltari: Egipčan Sinume. 20.15 »Cetrtkov večer«.

Petek, 11. marca: 11.15 Cicibanom — dober dan! 15.15 Igra trio Dorka Škobermeta. — 16.10 Utrinki iz literature — Isak Samokovlija: Drina. 18.45 15 minut z Avgustom Stankom.

Sobota, 12. marca: 6.35 Pred mikrofonom so Stirje fantje in Vaški trio. 14.00 Iz Uradnih listov. 15.30 Tečaj esperantskega jezika — 22. lekcija. 16.10 Utrinki iz literature: Pesmi Janeza Menarta. 18.00 Jezikovni pogovori. 20.00 Pisan sobotni večer.

Gibanje prebivalstva

V KRANJU

Rojstva: Rozalija Volčič, gospodinja iz Kranja, rodila deklico; Franciška Dvoršak, gospodinja iz Kranja, rodila deklica; Marija Kavčič, tov. delavka iz Kranja, rodila deklico; Marija Bajželj, uslužbenka iz Kranja, rodila deklica.

Poročili so se: Slavko Jurič, zidar in Antonija Gaser, trg. pomočnica.

Umrli so: Boja Krajnc, roj. 31. 7. 1954 v Ljubljani, sin tov. delavca, umrl 26. febr.; Helena Rupe, gospodinja, roj. 22. 8. 1883 v Bresniku, umrla dne 25. februarja; Karla Pfaff, upokojenka, roj. 2. 10. 1902 v Smarju — Sap, umrla dne 19. februarja.

NA JESENICAH

Rojenih je bilo od 14. do 21. februarja 30 otrok.

Poročili so se: Matija Kovač, tov. delavec in Jožefa Brence, gosp. pomočnica; Viktor Kuznik, posestnik in Antonija Novak, gosp. pomočnica; Francšek Klemenčič, natak in Ana Slivnik, otroška negovalka; Fr. Gregorec, tov. delavec in Ana Stazija Staus, delavka.

Umrli so: Jadranka Koncut, otrok, stara 1 leto in pol, umrla na Jesenicah v bolnici; Antonija Zupan, gospodinja, stara 63 let, umrla na Jesenicah v bolnici; Ana Bernard, gospodinja, stara 69 let, umrla na Jesenicah, Jav. pot 3; Magdalena Kreuzer, gospodinja, stara 73 let, umrla na Jesenicah v bolnici; Janez Miklavčič, osebn. upokojenec, star 53 let, umrl na Jesenicah, Prešernova 13.

„Tiskanina“ tovarna tiskanega blaga v Kranju sprejme

verziranega nabavljaja

z odgovarjajočo strokovno izobrazbo in daljšo prakso v železninarški stroki. Prednost imajo osebe s poznavanjem tekstilnih utenzilij. — Pismene ponudbe pošljite na podjetje do 10. 3. 1955.

„MERKUR“
veleželeznina KRANJ

23 prodajalnih po vsej državi

Se polnih 6 mesecev bo moralo miniti, da bo tovarna čevljev »Planika« slavila dveletnico svojega obstoja, kajti dnevnik tovarne so začeli pisati šele avgusta meseca leta 1953.

Skromno so začeli, brez hrupa. Težave so bile precejšnje. V začetku so izdelali le 500 parov čevljev dnevno — z razmeroma majhnim številom vzorcev. Teh je bilo takrat le 10 do 15.

In kaj lahko povedo o sebi danes, po enem letu in pol truda in naporov? Puščica na grafikonu, ki označuje porast proizvodnje, kaže že številko 1150! To se pravi, da tovarna izdela že 1150 parov čevljev dnevno!

ZA SODELOVANJE S POTROŠNIKI

Če kje, potem je sodelovanje proizvajalca s potrošniki ne le zaželeno temveč nujno potrebno ravno v čevljarstvu. Čevljarstvo je tehnološko in strojno težka industrija. Čeprav se delavci v celotno tehnično vodstvo podjetja trudi, da bi izdelalo take čevlje, ki bodo potrošniku všeči, tega brez njega ne morejo storiti. Zato morajo vedeti za potrošnikove želje, njegov okus. Skratka: vedeti morajo, kako mu bije »puls«!

Ravno potreba po sodelovanju s potrošniki je terjala, da je tovarna začela že kmalu po svoji

Pogled na prodajni oddelček nove prodajalne na Prešernovi cesti

strokovnosti nedvomno med najmanjšje delovne kolektive, dosegel velik napredek.

...IN PRAV TAKO NIZKE CENE — VABIJO POTROŠNIKA

Dejstvo, ki je lahko podjetju še prav posebno v ponos, so razmeroma nizke cene njihovih obuvi. Saj je skoraj vsak model čevlja, cenejši od konkurence za skoraj 500 dinarjev. Zakaj take razlike v cenah, boste vprašali. Odgovor je sila preprost. »Planika« ne stremi za dobički, ona si jih pravzaprav niti ne želi. Glavni namen delovnega kolektiva je: posredovati potrošniku (posrednik je lastna prodajna mreža), kar najbolj ceneno, kakovostno in moderno obutev. To je kolektivno, po sodbah številnih potrošnikov, nedvomno tudi uspešno.

NEVSEČNOST, KI JE BILA KMALU ODPRAVLJENA

Običajno pregleda surovine, predno grejo v proizvodnji proces, ustrežna strokovna komisija. Toda žal se je pri izdelavi nekega modela moškega čevlja pripetila neljuba napaka. Guma, ki je bila namenjena za podplate, je bila dana v proizvodnjo slučajno brez pregleda. Lastnosti in posebnosti te gume, ki je bila uvožena, niso bile predhodno ugotovljene. Zato je bila tudi kakovost teh čevljev na manjši stopnji kot vsi ostali izdelki tovarne. Potrošniki so upravičeno negodovali. Tovarna je upoštevala vse reklamacije kupcev in jim je celo za njihove pripombe hvaležna, obenem pa zagotavlja, da se podobni primeri ne bodo več dogajali.

»VASI ČEVLI SO IZVRSTNI!«

je dejal nek kupec iz Belgije, ki je sklenil pogodbo za dobavo večje količine čevljev.

»Dober glas gre v deveto vas, slab pa še dlje«, pravi star pregovor. Za »Planiko« gotovo velja le prvi del tega pregovora.

Tovarna »Planika« je, če že ne prva v državi pa vsaj med prvimi, ki so začele tudi izvažati svoje proizvode. To je še dokaz več, da so njih čevlji res kakovostni in zato tudi zelo priljubljeni med kupci.

Lansko leto so začeli izvažati v Belgijo in Finsko, za letošnje pa so dobili še nadaljnja mikavna naročila.

23. TRGOVINA!

V Kranju, v »rojstnem mestu« tovarne obutve »Planika« je dobila doseđanja trgovina na Sejmšiču svojo družico na Prešernovi cesti.

Vodstvo prodajnega oddelka tovarne, se je odločilo za novo prodajalno v Kranju zato ker samo ena trgovina ni zmogla vsega prometa. V tovarni so namreč prepričani, da bosta dve trgovini lažje opravili svoje delo.

V novi trgovini na Prešernovi cesti, ki je skromno, vendar moderno in zelo okusno ureje-

na drobno in naročniški oddelek, ki je namenjen predvsem kupcem na debelo. Tu bo tudi stalna razstava modelov vseh čevljev, ki jih izdeluje tovarna. V tem oddelku, si bodo lahko vsi mimoidoči popolnoma neobvezno ogledali tudi domače in inozemske čevljaske revije in časopise; tudi knjiga pripomb bo v tem oddelku. Vanjo bodo lahko obiskovalci zapisali svoje

Receptija — kjer si bodo obiskovalci lahko neobvezno ogledali čevljarске revije in časopise ter stalno razstavo čevljev tovarne »Planika«

mnenje o kakovosti, cenah in trpežnosti čevljev »Planika« — hkrati pa bodo lahko tudi predlagali tovarni proizvodnjo določenega modela čevljev. Ta knjiga bo nekašna vez med tovarno in potrošniki.

Toda nikar ne mislite, da nameravajo opustiti svojo trgovino na Sejmšiču. Nikakor! Le-ta bo sedaj nekoliko razbremenjena. Vendar bo tudi ona imela svoje posebnosti!

Katere?

Vsak čevljar — izdelek, je podvržen strogemu pregledu posebne tovarniške komisije. Kritičnim očem ne uide tudi najmanjša napaka, ki jo povprečni potrošnik pravzaprav sploh ne opazi. Dosti je tudi najmanjši napačni vbod šila ali strojnih igel in čevljar ne dobi večocene: odlično! Postane tako ime-

Prvi kupec, ki je stopil v novo prodajalno »Planika« na Prešernovi c. je dobil par čevljev zastonj

novani čevljar B-kvalitete, kot to pravijo strokovnjaki.

Take čevlje bodo lahko dobili potrošniki v trgovini na Sejmšiču po močno znižanih cenah, čeprav dotične napake ne vplivajo bistveno na lastnosti čevljev.

Delovni kolektiv je prepričan, da bodo potrošniki s čevlji »oznako« »Planika«, še v prihodnje tako zadovoljni kot doslej. Tako delavci kot vodstvo podjetja pa se bodo potrudili, da bi našemu delovnemu človeku nudili še boljše in cenejše obutev in ga tako kar se da zadovoljili!

Kino

Kino »Storžič«, Kranj: od 4. do 6. marca danski film »Spet sva tu« — v glavni vlogi Pat Sva tu — v glavni vlogi Pat Sva tu. Predstave ob 15. in 19. uri, v nedeljo ob 10. in 15. uri. Od 4. do 6. marca francoski barvni film »Alarm na jugu«. Predstave ob 17. in 21. uri, v nedeljo ob 17. in 21. uri. Od 7. do 13. marca premiera franc. barvnega filma — »Graf Monte Cristo II, del. v glavni vlogi: Jean Marais, Lia Aman-cha, Jacques Castelot in Polco Lull. Predstave dnevno ob 15., 17., 19. in 21. uri. Prodaja vstopnic dnevno od 14. ure dalje.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 5. in 6. marca jugoslov. film »Skalna obzorja«. Predstave ob sobotah ob 19.30 uri, ob nedeljah ob 16. in 19.30 uri.

Kino Naklo: 6. marca amer. film »Veliki valček«. 11. in 12. marca amer. film »Človek divjega zapada«. — Predstave ob petkih in sobotah ob 18.30 uri, ob nedeljah ob 16. in 18. uri.

Sprejemmo:

3 TRGOVSKE POMOČNIKE, ŽELEZNINARJE
1 ADMINISTRATIVNO MOČ Z DOVRŠENO SREDNJO SOLO

Ob zaključku šolskega leta bomo sprejeli

3 VAJENCE — POGOJI: dovršena nepopolna srednja šola in veselje do tehnične - železninarske stroke.

Marsal Josip Broz Tito si ogleduje razstavne prostore tovarne obutve »Planika« iz Kranja na lanskoletnem Gorenjskem sejmu.

SPET NOV LETALSKI REKORD

Najnovejšo reaktivno letalo ameriškega mornariškega letalstva Demon F 3 XI, je pred nekaj dnevi doseglo nov svetovni rekord v hitrosti poleta v višino. V 71 sekundah se je letalo povzpelo na višino 3.047 metrov, kar je za dve sekundi boljše od starega rekorda. Letalo se je dvigalo navpično s hitrostjo 137 kilometrov na uro.

PODMORNICA ZA DVE OSEBI

V Ameriki so pred kratkim preizkusili novo, doslej najmanjšo podmornico, na kateri je prostora za dve osebi. Kakor javljajo, se ta podmornica giblje na nožni pogon, prav tako kakor dvokolo, in doseže na uro lahko hitrost sedmih milj. Podmornica je namenjena za znanstvena raziskovanja.

LJUDJE POSTAJAJO VEDNO MANJ KOSMATI

V nekaj stoletjih bo skoraj vsak človek plešast. To teorijo so pred kratkim potrdili na kongresu Ameriškega medicinskega društva. V času evolucije so opazili, da je človeško telo vedno manj kosmato. Če bo šlo še tako naprej, potem niso potrebna nobena zdravila proti plešavosti, ker bo pleša postala vsakdanja, prirodna odlika vseh ljudi.

KABEL V ATLANTSKEM OCEANU BODO OBNOVILI

Pred kratkim je iz Londona odplula na svoje prvo potovanje ladja »Rekorder«, ki ima najmoderneje urejene naprave za polaganje podmorskih kablov tudi v največje globine. Najprej bodo obnovili približno 100 milj kabla v Atlantskem oceanu, potem pa bo ladja odplula v Singapur, kjer bo pregledala kabel med Kolombom in otokom Vankauer v Pacifiku. Tu je kabel dolg 3.466 milj in na nekaterih mestih tudi do tri in pol milje pod morskno površino.

STEKLENA LETALA — LETALA PRIHODNOSTI

Arnold Hull je pred kratkim izjavil, da v Angliji delajo eksperimente z različnimi plastičnimi masami, ojačanimi s steklom, iz katerih bodo gradili letala. Prvi rezultati so pokazali, da bodo ta letala znatno cenejša od letal iz aluminija, zdržala pa bodo prav toliko kot sedanja. Hull meni, da bo prvo potniško letalo te vrste zgrajeno v najkrajšem času in da bo doseglo lahko hitrost tudi do 2000 kilometrov na uro. Prepeljalo bo 20 potnikov v dveh in pol urah od Londona do New Yorka.

Bibliografija velikodušnosti

„Izginite iz moje hiše, vi, beračja zalega! Vsi skupaj! Varale so me zgodbe iz knjig! Toda samo enkrat so me ogoljufale — in nikdar več!“

In, ko se je obrnil proti Williamu, je zarjul: „Da, rešili ste mojo ženo, rešili ste

ji življenje, toda naslednji, ki bi kaj takega storil, naj na mestu pogine!“

Nisem duhovnik, zato bom postavil tekst svoje pridige na konec, namesto na začetek. Povzel ga bom iz „Spominov na predsednika Lincoln“, kjer piše:

Hotelski klepar

Adam Snell je bil človek, ki je le potoval in zelo rad razkošno živel. Na svojih potovanjih je prenočeval v najdražjih hotelih. Pet ali šest dni v tednu je samo posedal po najrazkošnejših barah in tam plesal z najlepšimi dekletji. Skratka, živel je tako, kot živi malokdo.

Le v sobotah je šel zgodaj spat, ker je bila nedelja njegov delavnik. Takrat je točno ob sedmih zjutraj stopil iz svoje sobe in skrbno pregledal hodnik hotela, ki je bil eno nadstropje višje. Predmet njegove pozornosti so bile sobe, kjer so pred vrati ležali nedeljski časopisi.

Po takem pregledu se je vrnil v sobo in si pripravil prtljago za odhod. Ob osmih je bil zopet na zgornjem hodniku. Zapisal si je številke sob, katerih stanovalci so že pobrali časopise. Nato je odšel v predsobo in telefoniral v sobe, katere si je zabeležil.

»Dobro jutro«, je dejal. »Tu je hotelski klepar. Popravljamo vodovodne pipe, zato bomo čez dvajset minut zaprli vodo. Če se hočete umiti, prosim pohitite.«

Adam se je vrnil pred sobo, v katero je najprej telefoniral in za trenutek obstal. Poslušal je, kako v kopalnici šumi voda, nato pa previdno stopil v sobo in pobral vse, kar je bilo vrednega. Seveda tudi denarnice ni pozabil. To je ponovil še v kakih treh, štirih sobah, se potem hitro vrnil v svojo sobo, pobral pripravljeno prtljago, poravnal pri vratarju račun in odšel.

Nekoč se je Adam Snell nastanil v velikem hotelu v San Franciscu. Za svoje delo si je

Gledališki igralec J.H. Hackett je zelo ugajal predsedniku Lincolnu v vlogi Falstaffa. Navajen je bil vsakemu človeku izreči svoje priznanje in pohvalo, tako je tudi omenjenemu igralcu poslal nekaj vrstic, v katerih je izrazil svoje veselje nad njegovo mojstrsko upodobitvijo Falstaffa. V odgovor je Hackett poslal predsedniku neko knjigo, ki jo je verjetno sam spisal, in dodal nekaj besed zahvale. Dalje piše pisec „Spominov“:

„Jaz sem bil na ta dogodek že pozabil. Nekega večera sem moral zelo pozno priti v Belo hišo. V predsobi ves začuden zagledam igralca Hacketta. Povedal sem predsedniku, kdo še čaka in on je potrto dejal: „Ne maram ga videti, nočem ga videti!“ Nato čez čas: „Sami veste, da sem cenil Hacketta kot igralca, kar sem

mu tudi pismeno sporočil. Poslal mi je neko knjigo, in mislil sem, da je stvar urejena. Mojster svojega poklica je in zdi se mi, da je na pravem mestu. Toda, ker sva si takole malo dopisovala — kakor si dopisujeta dva poljubna človeka — hoče — veste kaj hoče?“ Nisem si mogel misliti in predsednik Lincoln mi je pojasnil: „Postati hoče — konzul v Londonu, ti moj ljubi bog!“

H koncu bi želel dodati, da je zgodba s Williamom Fergusonom resnična, čeprav sem podrobnosti nekoliko spremenil.

Mogoče tega poglavja ne bo nihče bral, ki ni bil še junak podobnih zgodb o velikodušnosti. Rad pa bi vedel, kdo od njih še rad govori o tem in se z veseljem spominja posledic, ki so iz tega nastale.

Prevod: M. Furlan

Cirkus na Jesenicah

Ze davno pred pustom so krožile po Jesenicah vznemirljive novice, da je zbolel kapitan barke, ki so jo vsako leto pripeljali na ogled podjetni in s humorjem obdarjeni Hruščičani. „Hruščičani so prodali morje in mornarico“, so se menili povsod.

Ljudje so pa vedeli, da bodo Hruščičani presenetili s čim novim, če se jim je morje res posušilo. Zato ni bilo niti preveč razburjenja, ko je prišla vest, da pripravljajo na Hruščičanih

nič manj kot cirkus. Bilo je še nekaj ugibanj: »Bo, ne bo... Kje pa je mogoče spraviti skupaj kaj takega! Za nos nas vlečejo, dabomo zijali prazno cesto...«

Na pustni dan pa je bilo že navsezgodaj slovesno oznanjeno: Ob pol dveh pride na Jesenice cirkus. Grozne zverine naj bi bile bojda v njem, saj so otroci videli, da so gnali na Hruščico edinega dalmatinskega osliča, ki ga premorejo Jesenice in največjega bernardinca, kar jih je moč dobiti pri mesarskih družinah.

Natanko ob napovedani uri se je ustavil pred bodočo železniško postajo ves promet. Ljudje so zajezili cesto, na kateri se je ustavil največji cirkus jeseniške komunje. Pet konjenikov — originalnih kavbojev s ponarejenimi revolverji (resnici na ljubo — eden je bil ženskega spola), je prodiralo skozi gnečo. Na kamionu je osemčlena hruščičanska »pleh« muzika z ogromno potrošjo sape proizvajala melodije. Prvi cirkuški voz je bil komaj kaj višji od glav ljudskih množic, ki so se zgrinjale okrog njega. Originalni cirkuški napis so opozarjali na zanimivosti, ki jih krije v sebi na letečih krožnikih z Marsa uvoženo podjetje. Skozi okno sta kukala dva medveda in dekle, ki naj bi predstavljalo najbližjo žival v sistemu človekove živalske žlahte.

»Oglejte si te grozne zverine!« je pisalo na njegovem čelu, spodaj pa je bingljala kletka z dvema razkačenima golobčkoma. Trije muzejanti so pod kletko ves čas pomirjevali živali, ki je besnela za njegovim hrbotom. Tu je bilo nekaj putk (cveterjev) v miniaturi, ovca s stlino naježeno obleko in mesarjev Kastor; napis s boka pa je oznanjal, da so na vozu tudi bolhe. Ali so bile ali ne, ni moč natanko dognati. Če so bile, so bile vsekakor spretno prikrite zvedavam očem.

Pogled na cirkuške zverine je do kraja razgalil tiste zlobne govornice, ki so prihajale pred pustom, češ, da so na Hruščiči že teden dni zaprti vsi psi in da je v trgovinah zmanjkalo zelene in rumene barve, s katerima naj bi jih bojda spretni pleskarji pripravili za vstop v cirkus. Le pes cirkuškega direktorja, ki je nosil tako lep rdeč frak, da bi mu ga še na novinarskem plesu zavidali, je spremenil svojo naravno barvo. Direktor je skrbno pazil nanj, da bi ne raztrgal kakšnega zvedavca in je sploh vzorno skrbel, da bi na sam pustni praznik ne prišlo do nesreče.

F. Z.

»Roke gor, ljubček!« Adam je okamenel. Med vrati kopalnice sta stala dva človeka, eden je imel v rokah revolver. »Dovolite, da se predstavim«, se je samozavestno oglašil mož z revolverjem. »Sem hotelski detektiv in ta«, pokazal je na soseda, »je stanovanec v tej sobi. Na vašo nesrečo je — hotelski klepar.«

Za kratek čas

— Tako! Nesi vse lepo domov in nikar se ne oziraj za dekleti!

A. Arbeles:

Krik iz noci

Povedal sem vam že, da me ni bilo doma, ko so prinesli sliko. Možak, ki jo je prinesel, jo je obesil semkaj, ne da bi kaj več spraševal in jaz je zdaj ne morem več odstraniti. Poskušal sem potegniti čez sliko zaveso. Toda — njegov glas je od razburjenja postal čisto hripav — »ona zavesa ne mara. Če jo zvečer zastrem, je spolnoči spet odgrnjena. Kar naprej me gleda, venomer, s temi strašnimi očmi. Neznosno je to! In veste zakaj me tako gleda? Povedati vam hočem.« Peljal me je proč od slike in mi zasepetal tako tiho, da sem ga komaj razumel:

»Prisegla mi je maščevanje in držala bo besedo. Nekaj strahovitega namerava in zdi se mi, da vem, kaj hoče.« Ne-nadoma je prekinil in mi zastavil vprašanje, za katerega sem takrat mislil, da ni v nobeni zvezi z njegovimi mislimi:

»Ali ste mojo ženo natančno pogledali?« Predno sem utegnil odgovoriti je že nadaljeval: »Neumnost! Neumno je, kar se včasih domišljujem!« Potem pa je spet začel tam, kjer je prej nehal:

»Uničiti me hoče, ker sem odkril podzemeljski hodnik, ker sem odredil, naj izkopljejo predor k cesti in omogočil s tem njenim zasledovalcem, da so prodrli do grobnice.«

Moje ugovarjanje je inženir zavrnil s kretjno roko: »Le verujte mi, doktor, tako je! Vse sem natančno pomislil in če bi vi videli to, kar sem videl jaz, bi mi dali prav.«

Sele kasneje mi je postalo razumljivo, kaj je A. takrat s temnimi namigovanji pravzaprav mislil. Besede tega razgovora so se mi vtisnile za vedno v spomin, obraz stavbenika pa, ki se je šepetaje nagnil čisto do mojega, bom videl pred seboj dokler bom živ. Iz vsega njegovega vedenja sem spoznal, da je zelo bolan, toda vse moje prigovarjanje naj zapusti mesto in naj gre za nekaj tednov k morju, je bilo zastonj. »Vzdržati moram,« je dejal, »ne da se ji ubežati! Pri

10 morju bi me prav tako naša kot tukaj.«

Najstrašnejše v njegovem obnašanju je bilo to, da se je očividno moral boriti z nekakšno pošastno predstavo kot s kako realno silo in opozoril sem gospo Bianco, naj skuša pomirjujoče vplivati na moža.

»Vpliv?« je dejala in solze so zatrepetale ubogi ženi v očeh, »niti toliko vpliva nimam, da bi mi dovolil poklicati zdravnika!«

Da bi storil gospe Bianco uslugo, sem naslednje jutro poslal inženirju svojega prijatelja, doktorja E. Toda stavbenik je pokesnel in doktor jo je moral brž odkuriti. Jaz pa sem moral tedaj ravno odpotovati, kajti zaradi važne listine sem namera-

val preiskati arhiv gradu Orlando. Trajalo je nekaj dni, predno sem našel listino, pri iskanju pa sem odkril še več drugih, tako da se je moje bivanje podaljšalo še za nekaj dni. Pri povratku sem se peljal z železnico le nekaj postaj, potem pa sem izstopil in jo peš mahnil proti mestu. Ko sem šel v pri-

ljubljenem izletnem kraju mimo gostilne in slučajno pogledal čez ograjo na vrt, sem zagledal pri mizi inženirja. Priznati moram, da sem pri svojem delu pozabil na njegovo zgodbo in postalo mi je težko pri srcu, da sem svoje prijateljske dolžnosti tako zelo zamenjaril. Takoj sem vstopil na gostilniški vrt in ga pozdravil. Videl sem, da je mnogo pil, kar je bilo pri tako treznem možu nekaj zelo nenavadnega in skoraj gotovo v zvezi z njegovo mračno dogodivščino.

»Oho, doktor arhivar,« mi je zaklical nasproti, »veseli me, res me zelo veseli in v imenu znanosti vas pozdravljam!«

Inženir je zelo veliko govoril in tako glasno, da je začel zbujsati pozornost gostov po vsem vrtu. Medtem ko sem jaz spil četrtino vina, je on popil kar tri in šele ko se je zmračilo, se mi je posrečilo spraviti ga proti domu. Sla sva ob reki in ko sva zagledala pred seboj luči mesta, je začel inženir govoriti o tem, okrog česar so se, kot sem opazil, neprestano pletle njegove misli: »Zdaj pa končno le vem, kaj hoče.«

»Nikar vendar ne govorite o njej,« sem se razjezil, »kot da bi imeli opravka z resnično osebo.« Inženir me je pogledal in ni razumel mojega ugovora, popolnoma je bil predan svojim razglabljanjem.

»In veste, kaj se pred mojimi očmi dogaja? Strašno! Polastila se je moje žene!«

»Kaj pa naj bo spet to?«

»Polastila se je moje žene in preobrazba se vrši pred moji očmi! Pri očeh se je začelo. Nek tuj, oprezujoč pogled se je pojavil v njih, z njim me opazuje, moje odhajanje in prihajanje, vsako mojo krettno! Če sem kaj rekel, je telo v teh strašnih očeh roganje. Potem pa se je spremenila tudi postava. Moja žena je bila manjša in močnejša, ženska pa, ki zdaj poseda ob meni in spi, ali se vsaj dela kot da bi spala, kajti pod zaprtimi vekami me opazuje, je vitkejša in večja. Obkroža me, zapreda me! Umorila mi je mojo ženo in vzela v svojo posest njeno telo, da bi mi lahko bila čisto blizu in tistega dne, ko bo popolnoma podobna slikli na steni, se me bo vsega polastila. Jaz pa sem odločen, da jo prehitim.«

Z grozo sem spoznal, kako zelo je že napredoval nervozni nemir pri tem možu; bil je tak, da bi lahko že govorili o duševnih motnjah. Skrajni čas je bil energično poseči vmes in ko sem naslednjega dne s svojim prijateljem doktorjem E. ugibal, kaj naj storimo, da bi pomagali ubogi ženi, je prišla k meni gospa Bianca. Bila je zelo prepadena, blesta, z globoko vdrtimi nemirnimi očmi. Bila je tako suha, da se mi je zdelo

(Dalje prihodnjik)